گفتگوی ویژه

گفتگو با فریبرز لاچینی درباره زنده‌یاد محمد نوری

او صدای سرزمین خورشید بود

زمستان ۱۳۷۰ بود که با آلبوم «آوازهای سرزمین خورشید» با صدای محمد نوری مانوس شدم. پیش از آن صدای گرم و گیرای او را در تک آهنگ‌های پیش از انقلابش اینجا و آنجا شنیده بودم، اما آوایش در ترانه‌هایی چون دیار خوب من، مارال،ای وطن، بخفته دل، لالایی و دیگر قطعات این آلبوم، آشنایی مرا با صدایش به الفت و همنشینی تبدیل کرد.

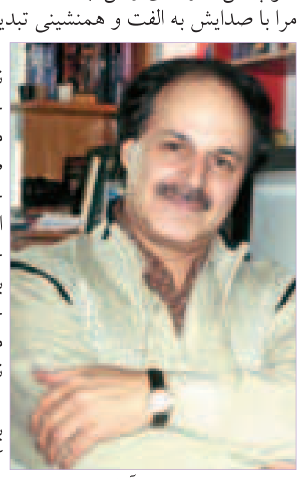

از شبی که خبر درگذشت محمد نوری پخش شد، اهالی رسانه‌ها و خبرگزاری‌ها به سراغ موسیقیدانان مختلف رفتند و از آنان درباره این صدای جاودان پرسیدند که در این میان جای سه آهنگساز اصلی کارهای بعد از انقلابش خالی بود. محمد سریر که در خارج از کشور به سر می‌برد و دسترسی به او ناممکن بود، از شهرام گلپریان کسی خبری نداشت و محمد لاچینی نیز طبق معمول کمتر دوست داشت خودش را نشان دهد.

در این میان اشتیاق من برای گفتگو با لاچینی بیشتر از دیگر آهنگسازان کارهای نوری بود، چرا که دو آلبوم در شب سرد زمستانی و آوازهای سرزمین خورشید از ساخته‌های او بودند. گفتگو با فریبرزلاچینی در شرایطی انجام شد که او سخت گرفتار کارهای هنری‌اش و بستری شدن یکی از بستگانش در بیمارستان بود. اگر نبود نام بلند و بزرگ محمد نوری، شاید هیچ‌گاه این مصاحبه انجام نمی‌شد.

کی با صدای محمد نوری آشنا شدید؟

دهه ۴۰ خورشیدی بود که در رادیو با او آشنا شدم. آن زمان من تازه شروع به کار کرده بودم و نوری ۱۰ سالی می‌شد که می‌خواند. از همان زمان دوست داشتم با او همکاری کنم که البته ۲۳ سال بعد این فرصت دست داد.

منظورم این بودکه چه زمانی آواز نوری به گوشتان خورد و برای اولین بار صدایش را شنیدید؟

خب این برمی‌گردد به سال‌های دهه ۳۰ و ابتدای دهه۴۰. از همان زمان نوری سبک ویژه و زیبای خودش را داشت و بسیاری از جوانان و نوجوانان از جمله من را جذب صدایش کرده بود. در آن سال‌ها موسیقی پاپ تازه جایش را در ایران باز کرده بود و خوانندگان انگشت‌شماری فعالیت می‌کردند. در این میان نوری چون به سراغ سبک‌های جاز، بلوز یا مشابه آنها نرفته بود، با دیگران تفاوت داشت.

سبکش از کجا سرچشمه می‌گرفت؟

نوری به زبان انگلیسی تسلط داشت و برخلاف خیلی‌ها آثار غربی را گوش می‌کرد و بخوبی می‌شناخت. می‌توان گفت بیشتر تحت تاثیر کارهای اروپایی بود تا آمریکایی. البته این تنها یک وجه کارش بود. آنچه به ترانه‌های او شخصیت می‌داد، ریشه‌های ایرانی‌اش بود.

چه ریشه‌هایی؟

نوری موسیقی ردیف دستگاهی را می‌شناخت، روی موسیقی نواحی و فولکلوریک ایران کار کرده بود و با ادبیات کلاسیک و معاصر ایران بویژه شعر آشنایی عمیق و گسترده داشت که همه اینها دست به دست هم داده و از او چهره‌ای خاص ساخته بود.

جدای از همه اینها، نوری همیشه تشنه دانستن بود و پیش استادان گوناگون عرصه موسیقی و ادبیات تحصیل کرده و چیزهای بسیاری یاد گرفته بود. از سوی دیگر مطالعات بسیاری در زمینه‌های مختلف هنری و فرهنگی داشت که به کارش عمق می‌داد.

هنوز این پرسش جدی هست که کار محمد نوری را در چه گروه و نوع موسیقی باید قرار داد. آیا او یک هنرمند پاپ بود؟

وقتی از پاپ صحبت به میان می‌آید، بیشتر وجه مردمی و عامه‌پسند آن است که درباره کارهای نوری صدق می‌کند. برای مثال ترانه جان مریم یک موسیقی مردمی است که از همان سال‌ها شهرت پیدا کرد و امروز هم بسیاری آن را گوش و زمزمه می‌کنند. دیگر کارهای او نیز چنین شرایطی دارند. اما از سوی دیگر، او موسیقی پاپ سبک و غیر علمی را نمی‌پسندید. کارش آنچنان قوام و استحکام هنری و فرهنگی داشت که علاوه بر عامه مردم، اساتید موسیقی و مخاطبان فرهیخته و نخبه جامعه نیز ترانه‌هایش را دوست داشتند. در واقع او آموزه‌های پاپ اروپایی را با دانش موسیقی و پیشینه نغمه‌های فولکلور و بومی ایرانی در هم آمیخته و سبکی فاخر را پدید آورده بود.

پیش از آن که به سال‌های دهه‌های ۶۰ و ۷۰ خورشیدی و همکاری شما با آن زنده‌یاد برسیم، بهتر است از ویژگی‌های زندگی هنری‌اش در پیش از انقلاب بیشتر بدانیم.

یکی از ویژگی‌های منحصر به‌فرد نوری پیش از انقلاب این بود که هیچ علاقه‌ای به کار در محیط‌های غیر هنری مثل کافه‌ها یا جاهای شبیه آن و مجالس آنچنانی نداشت.با این که پول خوبی به او پیشنهاد می‌دادند، اما هرگز پا به این جور جاها نگذاشت. در عوض بارها برای امور خیریه روی صحنه رفت و بی‌هیچ چشمداشتی خواند. کسب پول هیچ جایی در هنرش نداشت. خودش می‌گفت که موسیقی کسب و کارش نیست و قرار نیست از آن پول در بیاورد. نوری راه خودش را در موسیقی رفت و این هم در سبک خواندن و هم شکل زندگی هنری‌اش دیده می‌شد.

کم کاری نوری در دهه ۵۰ خورشیدی به چه دلیل بود؟

در آن سال‌ها چون خوانندگان زیادی می‌خواندند و رسانه‌ها به دنبال انواع دیگر موسیقی پاپ بودند، او بشدت کم کار شد. شاید عرصه برای موسیقی فاخر او تنگ شده بود و شرایط کار آن گونه که او دوست داشت، برایش فراهم نبود. برای همین ۲ دهه کناره گرفت و سال‌های ۶۸ و ۶۹خورشیدی بود که دوباره شروع کرد.

و اولین کارهایش با شما بود.

این افتخار را پیدا کردم که با او ۲آلبوم «در شب سرد زمستانی» و «آوازهای سرزمین خورشید» را کار کنم.

در موقعیت یک همکار او را چگونه هنرمندی دیدید؟

استاد بسیار متبحری بود که کار کردن با او نشاط خاصی داشت. هنرش پدیده ویژه‌ای بود که دیگر تکرار نمی‌شود. صدایش، تسلطش بر شعر و ترانه و سبک خاصش در تاکید بر حروف و واژگان مثال‌زدنی بود و هست. صدایش حجمی خاص و گیرایی بسیار قوی داشت.بهترین ساز، صدای انسان است و این در نوری تجلی پیدا کرده بود. او پلی میان موسیقی پاپ غربی و محلی ایران بود و برای همین کارش رنگ و بوی اینجا را داشت.

آیا این دو کار را بر اساس سبک ویژه خواندن او آهنگسازی کردید؟

غیر از این نمی‌شد. نوری سنجیده، دقیق و با وسواس کار می‌کرد. او از آن خوانندگانی نبود که شعر، ترانه و ملودی را انتخاب کنی و از او بخواهی تا بیاید و کار را بخواند. نوری در تمام مراحل انجام یک کار حضور داشت. در ۲ آلبومی‌که باهم انجام دادیم، آهنگسازی من بر اساس صدای او شکل گرفت. احساس عجیبی در آوایش بود که نمی‌شد بدون توجه به آن کار کرد و آهنگ ساخت.

درباره وسواس و دقت در کارش توضیح بیشتری بدهید.

روی ادای هر واژه ترانه و شعر حساس بود. برای مثال وقتی می‌خواستیم آهنگی ترکی را اجرا کنیم، او روی تلفظ تک‌تک واژه‌ها و حرف‌ها کار می‌کرد و در این راه از بسیاری کمک می‌گرفت. برای همین تلفظ‌هایش همیشه صحیح بود.

در خواندن دیگر ترانه‌های محلی نیز همین تسلط را از خودش نشان می‌دهد.

درست است. او براحتی از پس خواندن ترانه‌های ترکی، کردی، گیلکی، شیرازی و... با لهجه درست و دقیق بر می‌آمد.

راز این موفقیت چه بود؟

سختکوشی، سختگیری، سواد موسیقایی، نظم و انضباط و دقت در کار. در ضبط آثارش بارها پیش می‌آمد که پس از اتمام مراحل فنی دوباره می‌آمد و می‌گفت آن طور که می‌خواسته از کار در نیامده و ترانه را تکرار می‌کرد.بسیار سختکوش بود. برای مثال در آلبوم در شب سرد زمستانی که ملودی بسیار مشکلی روی اشعار نیما یوشیج داشت، هر روز ساعت‌ها کار می‌کرد و خسته نمی‌شد. فقط ۲ ماه اول سر این وقت گذاشت تا به جایی برسد که به گفته خودش احساس شعر را بتواند بخوبی بیان کند. محمد نوری با صدای خود به اشعار نیما طنین دیگری بخشید و گویی آنها را از وادی خاموش واژه‌ها به قلمرو باشکوه و پرفراز و نشیب اصوات رهنمون شد. این همکاری موفق در آلبوم مشترک آوای سرزمین خورشید ادامه یافت. به خاطر دارم که نوری دقت و حساسیت خاصی در کار خود داشت و گاهی ماه‌ها کار می‌کرد تا لهجه ترانه را به بهترین وجهی ارائه نماید.

پس شما را به عنوان یک همکار حسابی خسته می‌کرد.

و چه خستگی شیرینی. چرا که علاقه و جدی گرفتن کار از سوی او، به ما هم انگیزه و توان بیشتری می‌داد. در تولید آن دو آلبوم، از صبح تا عصر بی‌وقفه کار می‌کردیم. کار روی این آلبوم‌ها یکی از بهترین تجربه‌هایم است و یکی از افتخارات حرفه‌ای‌ام به حساب می‌آید که هنوز پس از گذشت سال‌ها گویا کهنه نشده است.

و چرا این همکاری ادامه پیدا نکرد؟

از سال گذشته قصد همکاری برای ترانه‌های فولکلور در آلبوم جدیدی با محمد نوری را داشتم که قرار بود پس از رفع کسالت ایشان شروع شود که افسوس بخت با من یار نبود. روحش شاد و یادش گرامی باد.

نمایش ویژه «درباره الی» در جشنواره «لوکارنو»

جشنواره بین‌المللی فیلم «لوکارنو» ۱۱ آگوست ـ ۲۰ مرداد ـ میزبان نمایش فیلم «درباره‌الی» به کارگردانی اصغر فرهادی می‌شود.

به گزارش ایسناجشنواره فیلم «لوکارنو» که از ۱۳ مرداد در حال برگزاری است، یک نمایش ویژه برای فیلم «درباره‌الی» خواهد داشت.

اصغر فرهادی با فیلم «چهارشنبه‌سوری» در بخش مسابقه «لوکارنو»نیزدوسال‌گذشته‌حضورداشت.

جشنواره فیلم «لوکارنو» این روزها با داوری گلشیفته فراهانی و نمایش فیلم سینمایی «ماندوو» (خسته) به کارگردانی «ابراهیم سعیدی» در حال برگزاری است.

«درباره الی» طی چند وقت اخیر در جشنواره کلمبیا و فستیوال fsff در مونیخ به نمایش درآمد.

به گزارش ایسنا،از جمله جوایز بین‌المللی فیلم «درباره الی» می‌توان به جایزه بهترین فیلم بلند جشنواره کرالا هندوستان، خرس نقره‌ای بهترین کارگردانی در برلین برای اصغر فرهادی و «رابرت دنیرو» در جشنواره «ترابیکا» جایزه بهترین فیلم بلند را به فرهادی اهدا کرد وهمچنین جایزه نتپک (شبکه توسعه سینمای آسیا) جشنواره «بریسبان» استرالیا را دریافت کرد.

«درباره‌الی» در سی‌وسومین جشنواره فیلم هنگ‌کنگ، هشتمین جشنواره فیلم ترایبکا آمریکا،هفدهمین جشنواره «سینمای باز» بلژیک، بخش سینمای معاصر سی‌وپنجمین جشنواره سیاتل آمریکا، هشتمین جشنواره ترانسیلوانیا رومانی، چهل‌وچهارمین جشنواره کارلووی‌واری چک، پنجاه‌وهشتمین جشنواره ملبورن استرالیا، پنجمین جشنواره تراورس سیتی آمریکا، «فئوکوکا» ژاپن، «دورو» پرتغال، «هلسینکی» فنلاند، و... به نمایش درآمده است.

برگزاری جشنواره بین‌المللی فیلم کیش

جشنواره بین‌المللی فیلم «کیش» امسال به همت مرکز امور مناطق آزاد تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار می‌شود.

به گزارش فارس، عفت خانی‌پور مشاور رئیس و مدیر روابط عمومی مرکز امور مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی با اعلام این خبر افزود: این مرکز با مشارکت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با هدف معرفی ظرفیت‌ها، زیبایی‌ها و جذابیت‌های فرهنگی، اجتماعی، تاریخی و شناسایی پتانسیل‌های توریستی کشور و منطقه و نیز به منظور بازشناسی مولفه‌های فرهنگی و آئینی، تقویت مشترکات کشورهای منطقه به ویژه کشورهای هم‌جوار و آسیای مرکزی و بهره‌گیری از کارکردهای رسانه سینما در این زمینه «جشنواره بین‌المللی فیلم کیش» را برگزار می‌کند.

وی ادامه داد: این رویداد سینمایی در ابعاد ملی و بین‌المللی با حضور هنرمندان، سینماگران، فعالان و دست‌اندرکاران سینمای ایران و جهان در کیش و سایر مناطق آزاد کشور به اجرا درمی‌آید.

خانی‌پور حمایت از فعالیت‌ها و اقدامات فرهنگی در این عرصه، معرفی قابلیت‌ها و توانمندی‌های مناطق آزاد، استفاده از کارکردها و تاثیرات سینما در جهت معرفی و حفظ فرهنگ بومی مناطق و ترسیم و تصویر دستاوردهای آن‌ها را از دیگر اهداف شکل‌گیری و برپایی این حرکت عنوان کرد و خاطرنشان کرد: برگزاری جشنواره بین‌المللی فیلم کیش توسط ایران با شرکت هنرمندان و سینماگران و فعالان رسانه‌ای و سینمایی کشورهای مختلف به ویژه، آسیای شرقی و میانه و حوزه خلیج فارس و اروپا قطعاً، دستاوردها و کارکردهای ارزشمند و ثمربخشی را در پی خواهد داشت.

به گفته وی، بسیاری از کشورها در جهان امروز از کم‌ترین و کوچک‌ترین نقاط اشتراک فرهنگی برای توسعه روابط در سایر زمینه‌ها استفاده می‌کنند، پس ضروری است ما نیز با تمرکز و تاکید بر عناصر فرهنگی واحد و گذشته تاریخی و اشتراکات عمیق فرهنگی، اجتماعی، آئینی، اعتقادی و آرمانی از وجاهت و مزیت‌های فراوان این حوزه بهره گیریم.

مشاور رئیس و مدیر روابط عمومی مرکز امور مناطق آزاد تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی گفت: جشنواره‌های فرهنگی و سینمایی بستر شناسایی مولفه‌های فرهنگی برای تقویت و تحکیم پیوندهای ملت‌های منطقه است.

برگزاری نمایشگاه پیشکسوتان نقاشی قهوه‌خانه‌ای

در آستانه ماه مبارک رمضان نمایشگاهی از آثار نقاشی قهوه‌خانه‌ای با آثاری از زنده‌یاد فتح‌الله قوللر آغاسی، حسن اسماعیل‌زاده، عباس بلوکی‌فر، علی لرنی و سید جواد عقیلی در نگارخانه ابن سینا گشایش می‌یابد. این نمایشگاه تا ۲۰ مرداد برپاست.

علاقمندان می‌توانند برای بازدید از آثار این هنرمندان از ساعت ۹ تا ۱۹ به نگارخانه ابن‌سینا در شهرک قدس، فاز یک، ایران زمین شمالی مراجعه کنند.

علی درخشی برنده جایزه بهترین انیمیشن جشنواره چین شد

یک کارتونیست و انیماتور ایرانی موفق به کسب جایزه ویژه هیئت داوران جشنواره بین المللی کارتون وانیمیشن AYACC چین شد.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از سایت ایرن کارتون، در این جشنواره فیلم انیمیشن درخشی با عنوان «حیات وحش» در بخش انیماتورهای حرفه‌ای موفق به کسب عنوان بهترین اثر و این جایزه شد.

همچنین بهرام‌عظیمی و سیدمسعود شجاعی طباطبایی به عنوان نمایندگان کشورمان در این جشنواره حضور داشتند.در این جشنواره شجاعی به عنوان عضو هیئت داوران بخش کارتون و تصویرسازی و بهرام عظیمی به عنوان عضو هیئت داوران بخش انیمیشن به قضاوت آثار پرداختند.

جمشید مرادیان شهریور ماه عازم فرانسه می‌شود

جمشید مرادیان شهریورماه سال جاری همراه با پنج مجسمه چوبی خود برای گذراندن دوران مطالعات آزاد عازم «سیته» فرانسه می‌شود.

این هنرمند مجسمه‌ساز به خبرنگار بخش هنرهای تجسمی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، گفت: با همکاری موزه هنرهای معاصر تهران و بخش فرهنگی سفارت فرانسه شهریورماه امسال عازم «سیته» می‌شوم تا از فرصت مطالعاتی که هرسال در اختیار هنرمندان‌ایرانی‌قرار‌می‌گیرد،استفاده‌کنم.

او اضافه کرد: با همکاری بخش بین‌المللی موزه هنرهای معاصر، پنج مجسمه چوبی را برای نمایش در آتلیه‌ای که در این مدت ۴۵ روزه در اختیارم است، می‌برم و در این مدت به تحقیق و پژوهش می‌پردازم.

به گفته وی؛ هزینه ارسال این مجسمه‌ها نیز توسط موزه هنرهای معاصر پرداخت خواهد شد.

مرادیان همچنین با اشاره به یکی دیگر از برنامه‌های کارگاهی خود طی این سفر توضیح داد: تلاش دارم در محوطه باز «سیته» که به ۳۰۰ هنرمند از کشورهای مختلف اختصاص دارد، چوب بزرگی را نصب کنم و طی مدت اقامت خود در این کشور یکی از مجسمه‌های اسطوره‌ای خود را در این فضا بسازم.

لغو ضرورت ارائه قرارداد ناشر و مولف برای دریافت مجوز نشر کتاب

معاون امور فرهنگی وزیر ارشاد در ابلاغیه‌ای به اداره کل امور کتاب آیین‌نامه ارائه نسخه‌ای از رونوشت قرارداد میان ناشر و مولف برای صدور مجوز نشر کتاب را لغو کرد.

به گزارش فارس به نقل از روابط عمومی معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، این ابلاغیه که به مدیرکل امور کتاب ابلاغ شده، از ۱۷ مرداد لازم‌الاجرا است.

در این ابلاغیه بروز هرگونه اختلاف میان ناشر و مولف را قابل ارجاع به شورای حل اختلاف اعلام شده و آمده است : در صورت بروز چنین اختلافی، دبیرخانه اداره کتاب از پذیرش کتاب از سوی ناشر و مولف مربوطه تا زمان رفع مشکل خودداری خواهد کرد.

بر اساس این ابلاغ، ناشرانی که دارای سابقه اختلاف با مولفان هستند و پرونده مفتوح دارند از شمول این ابلاغیه مستثنی هستند.

این ابلاغیه برای تسهیل در امر صدور مجوز و کاهش موانع برای تسریع در صدور مجوز نشر کتاب صادر شده است.

«ستاره‌های سربی» پاییز می‌آید

مجموعه تلویزیونی «ستاره‌های سربی» به کارگردانی محمدرضا آهنج پاییز از شبکه دو و شبکه جهانی جام جم روی آنتن می‌رود.

داستان سریال «ستاره‌های سربی» درباره غزاله دختر جوانی است که درگیر فروش مواد مخدر شده و مورد سوء استفاده فردی به نام تهمینه قرار گرفته است. او با وسوسه رسیدن به پول، درگیر ماجراهای ناخواسته‌ای می‌شود.

در این مجموعه بازیگرانی همچون نسرین مقانلو، چکامه چمن‌ماه، رضا توکلی، محسن افشانی، شراره دولت آبادی، رحیم نوروزی، فرخ نعمتی، علی عمرانی، امیر حسین مدرس، شیوا بلوریان، زهرا ابراهیمی، شبنم مقدمی، افشین سنگ چاپ و... بازی می‌کنند.

محمدرضا آهنج این روزها مشغول کارگردانی مجموعه تلویزیونی «ملکوت» به تهیه‌کنندگی محسن شایانفر ویژه ماه رمضان برای شبکه دو است.

انتشار کتاب تازه خسرو ناقد باعنوان در ستایش گفتگو

خسرو ناقد در جدیدترین کتاب خود با مجموعه‌ای از گفتارهای گوناگون به ستایش از فرهنگ گفتگو برخاسته است. این کتاب در سه بخشِ فرهنگ، ادبیات و جامعه تنظیم شده است.

خسرو ناقد در جدیدترین کتاب خود با مجموعه‌ای از گفتارهای گوناگون به ستایش از فرهنگ گفت‌وگو برخاسته است. کتاب تازه ناقد با عنوان «در ستایش گفتگو» که به تازگی توسط انتشارات جهان کتاب منتشر شده، دربرگیرنده یک پیشگفتار و نوزده گفتار است که در سه بخشِ فرهنگ، ادبیات و جامعه تنظیم شده است.

به گزارش ایلنا، کتاب با پیشگفتاری با عنوان «در ستایش فرهنگ گفتگو» آغاز می‌شود و نویسنده در همان آغاز تأکید می‌کند که «هیچ اصلی بالاتر از آمادگی انسان‌ها برای گفت‌وگو نیست؛ گفتگو با «دیگری» به‌عنوان موجودی تاریخی. با پذیرش گفتگو، خواه ناخواه، پذیرفته‌ایم که تمام حقیقت در نزد ما نیست، بلکه دیگری نیز بخشی از حقیقت را می‌تواند در اختیار داشته باشد. حقیقت ملک طلق ما نیست و ما یگانه خزانه‌دار حقیقت نیستیم. بنابراینَ با آغاز گفت‌وگو، اصل مطلق‌گرایی درهم می‌شکند و آن همانا شک به اعتقاد مسلم به حقانیت خود است».

با آن که گفتارهای این مجموعه هرکدام موضوع و ساختاری مستقل دارند، ولی از انسجام درونی و نگرش یگانه‌ای برخوردارند که آن‌ها را به هم پیوند داده است؛ موزائیک‌هایی رنگارنگ که همه درکنار هم، تابلو ستایش‌آمیز فرهنگ گفتگو را شکل می‌دهند.

ناقد در پیشگفتار کتاب می‌نویسد: «گفتارهایی را که در این دفتر فراهم آورده‌ام، حاصل دیدار سال‌های دور و نزدیک من با «دیگری» است؛ حاصل گفت‌وگو و نشست و برخاست با مردمان سرزمین‌هایی است که من بیش از سه دهه است در میانشان روزگار می‌گذرانم، با فرهنگ و ادبیات آنان آشنایم و گذشته و امروزشان را می‌شناسم و از جامعه و آداب و رسوم‌شان شناخت دارم».

در نخستین گفتار کتاب با عنوان «سفر رویایی گوته به مشرق‌زمین» دارد، از سفر معنوی یوهان وُلفگانگ گوته، شاعر و نویسنده نامدار آلمانی به مشرق‌زمین سخن رفته است. گوته در «دیوان شرقی- غربی» خود که خسرو ناقد آن را محل تلاقی فرهنگ و ادبیات شرق و غرب، و دیدار و گفتگوی آنها می‌داند، به ستایش از شاعران و نویسندگان بزرگ فارسی‌زبان پرداخته است.

«صندلی‌های سنگی شهر وایمار» عنوان یکی از گفتارهای کتاب است. این صندلی‌های سنگی که در سال ۲۰۰۰ میلادی در پشتیبانی از طرح «گفتگوی تمدن‌ها» و در مخالفت با نظریه ستیزه‌جویانه «برخورد تمدن‌ها» توسط هنرمند تندیس‌ساز آلمانی ساخته و در شهر وایمار آلمان پرده‌برداری شد، نمادی است از گفتگوی فرهنگ‌های شرق و غرب. دو صندلی تراشیده از سنگ خارا و بر فرشی سنگی که که همگان را به نشستن و گفت‌وشنود دعوت می‌کند.

در متن پشت جلد کتاب می‌خوانیم:

«اگر روزی روزگاری گذارتان به آلمان افتاد، حتماً سری هم به‌شهر وایمار در شرق این کشور بزنید. از شهرهای بسیار زیبا و تاریخی اروپاست. البته نه به بزرگی و عظمت ابرشهرهایی چون برلین، پاریس یا لندن؛ اما فرهنگ‌شهر آلمان است. حتی چند سال پیش از این، یونسکو این شهر را به‌عنوان «نخستین فرهنگ‌شهر اروپا» برگزید. وایمار شهر کلاسیک‌های آلمان است، شهر ولفگانگ گوته و فریدریش شیلر؛ شهر فرانتس لیست است؛ آن‌جا که نیچه جان سپرد و جمهوری وایمار پا گرفت.

در وایمار سراغ پارک شهر را بگیرید. از پارک شهر تا «میدان بتهوون» راه چندانی نیست؛ یکی از میدان‌های زیبای شهر است. در گوشه میدان بتهوون دو صندلی سنگی بزرگ به چشم می‌خورد که روبه‌روی هم قرار گرفته‌اند. یکی رو به شرق دارد و یکی رو به غرب. هر دو صندلی را از یک قطعه سنگ خارا تراشیده‌اند؛ از یک جنس با رگه‌هایی از بلور نیلگون. جلوتر بروید! صندلی‌ها خالی است و شما را به نشستن و نظاره کردن دعوت می‌کند. نگاه کنید! درست در میان فرش خارا، میان دو صندلی، غزلی از حافظ نقش بسته است، با خط زیبای نستعلیق؛ و در دو سوی فرش دو قطعه شعر از گوته به‌چشم می‌خورد به‌زبان آلمانی. گویی که این دو بزرگ، دور از اغیار در این گوشه از جهان به گفت‌وگو نشسته‌اند. میزبان گوته است که در وایمار ساکن است و میهمان حافظ».

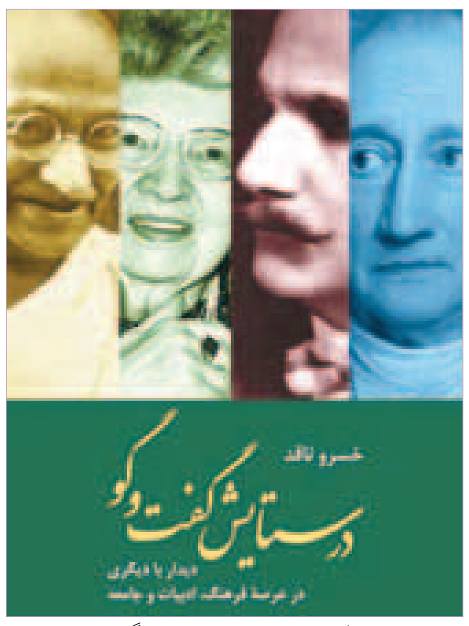

نویسنده در یکی از گفتارها با عنوان «اقبال شیمل» از دلبستگی آنه‌ماری شیمل، اسلام‌شناس فقید آلمانی، به آرا و افکار اقبال لاهوری سخن می‌گوید و در مقاله‌ای پژوهشی با عنوان «شاهنامه در آلمان» از ترجمه‌های گوناگون شاهنامه فردوسی به زبان آلمانی می‌نویسد. مبحثی نیز به جنبه‌های گوناگون مطالعات ایران‌شناسی در سرزمین‌های آلمانی‌زبان اختصاص یافته است.

ناقد در گفتارهای دیگر کتاب، با طرح آرا و افکار و شرح گوشه‌هایی از زندگی شخصیت‌هایی اجتماعی و فرهنگی از کشورهای شرقی و غربی، بحث گفت‌وگو میان فرهنگ‌ها را گسترش داده و از دریافت‌های گوناگون اندیشه‌مندان معاصر از دیانت اسلام می‌گوید. گفتار «ترجمه‌ای شاعرانه از قرآن» از دیگر مطالب کتاب است. نویسنده، افزون بر اینها، در گفتاری به نقد و بررسی ترجمه‌هایی که از شعر شاعران معاصر ایران به زبان آلمانی انجام شده است می‌پردازد.

در آخرین گفتار کتاب، نویسنده با طرح این پرسش که آیا برخورد خشونت‌آمیز تمدن‌ها تنها راهی است که پیش روی جهان متکثر امروز قرار دارد و آیا این راه سرانجام به جنگ و ستیز منتهی می‌شود؟ به نقد گرایش‌های خشونت‌گرایانه در دنیای امروز پرداخته است. ناقد بر این باور است که اگر گسترش «فرهنگ گفتگو» و ایجاد زمینه مناسب برای رفع تمام اختلاف‌های ملی و بین‌المللی از راه گفتگو ممکن نگردد، قرن بیست و یکم نیز همانند قرن پیشین که با دو جنگ جهانی و ده‌ها جنگ خونبار و صدها درگیری خشونت‌آمیز پایان گرفت، با خطر جنگ و ستیز و برخوردهای خشونت‌بار در عرصه‌های داخلی و خارجی روبه‌رو خواهد شد. او بر گسترش «فرهنگ گفتگو» به مثابه «پادزهر» خشونت‌گرایی در عرصهٔ ملی و بین‌المللی تأکید می‌کند.

کتاب «در ستایش گفتگو» در ۳۰۰ صفحه و در قطع رقعی به‌بهای ۶۰۰۰تومان‌توسط‌انتشارات‌جهان‌کتاب‌منتشر‌شده‌است.

از خسرو ناقد پیش از این، کتاب‌های «زندگی به رغم تاریخ»، گزیده‌ای از گفتارها و گفتگوهای لشک کولاکوفسکی، فیلسوف نام‌آشنای لهستانی، منتشر شده اسَت. همچنین کتاب «ناکجاآباد و خشونت»، گفتارها و گفتگوهای کارل پوپر، از ترجمه‌های دیگر اوست. هر دو این کتاب‌ها که به تازگی به چاپ دوم رسیده توسط همین ناشر منتشر شده‌اند.

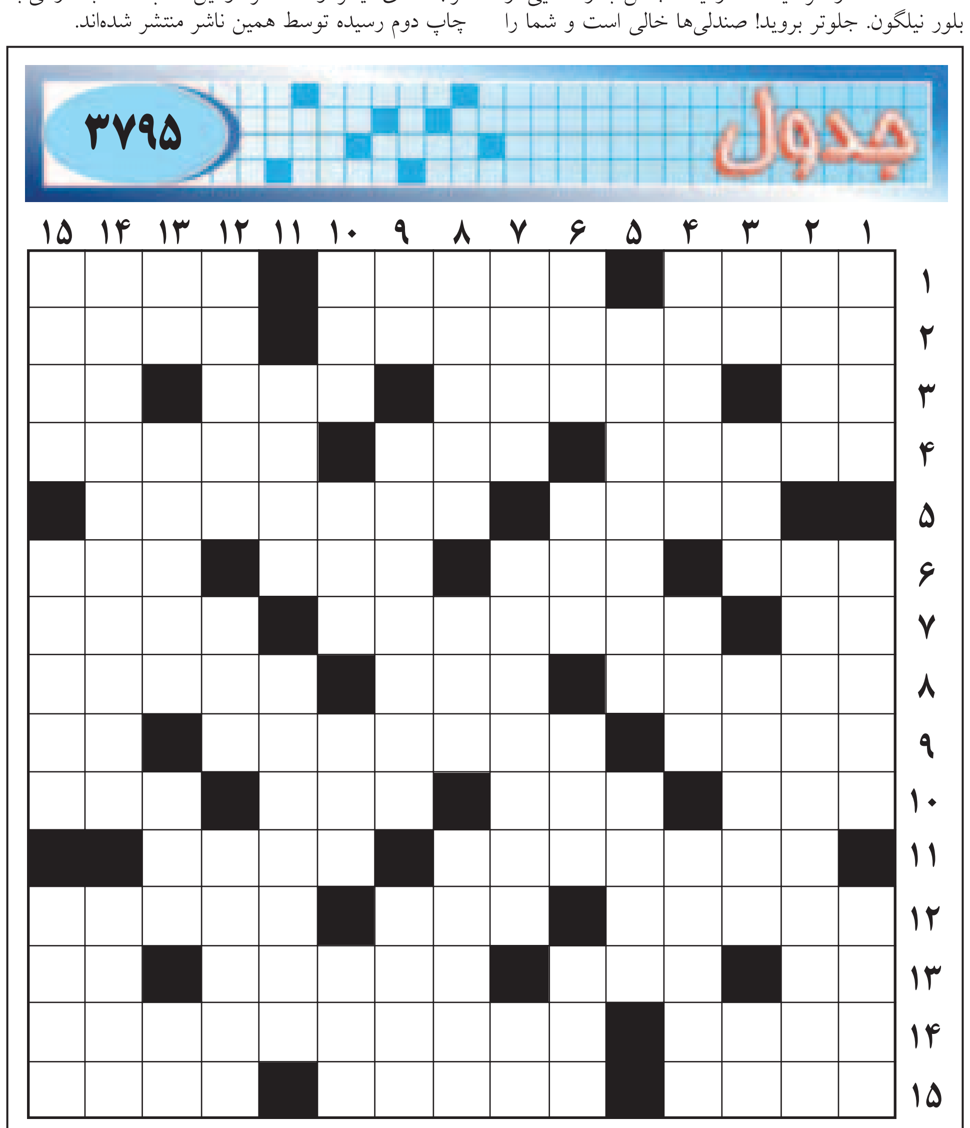

افقی:

۱ـ یاری و کمک ـ سوخت پردود ـ صاحب منصب نظامی ۲ـ رکوردار پرتاب دیسک آسیا ـ شجاع و دلاور ۳ـ گوهر آفرینش ـ پرجمعیت‌ترین شهر در ایتالیا ـ ادا و اشاره ـ شالوده ۴ـ مهم بودن ـ امر به آمدن ـ شهرکی در نزدیکی مرز عراق ۵ـ گوناگون بودن ـ مشهورترین رمان بزرگ علوی نویسنده دوران معاصر ۶ـ ستون و پایه ـ پارگی و شکاف ـ انفرادی ـ خو گرفتن ۷ـ سومین ضمیر ـ پرخور ـ هندیان پایتخت کشورشان را چنین می‌نامند ۸ـ فضایی در ساختمان ـ کلمه استثنا ـ دروغ در گویش تهرانی ۹ـ خدای تورات ـ وصف کاری که نتیجه خلاقیت و نوگرایی باشد ـ وسیله‌ای در آهنگری ۱۰ـ نهی از پریدن ـ پیکار ـ لباس سنتی دختران روستایی ـ کوهی بلند در زاگرس ۱۱ـ اثری از آناتول فرانس، نوبل برده در سال ۱۹۲۱ ـ نویسنده گفته‌های دیگران ۱۲ـ از لوازم خانگی ـ قدم ـ سرایت‌کننده ۱۳ـ نشانه وجود مفعول در جمله ـ باغ بهشت گونه شداد ـ اصطلاحی در شعر و شاعری ـ پسوند شباهت ۱۴ـ در فارسی برای احترام نهادن به کار می‌رود ـ سهم هر شخص از تولید ملی کشورش ۱۵ـ درختی کویری ـ پول رایج در عراق ـ حدس و ظن

عمودی:

۱ـ عقیم ـ نویسنده نمایش «مهرداد» ـ بخشی از سازه تانک‌ها ۲ـ مکان اجرای نمایش در تئاتر ـ کارگاه آجرپزی در گویش اهالی تهران ۳ـ خاک سفالگری ـ مقابل حاشیه ـ سردار بزرگ اشکانی که کراسوس رومی را مغلوب کرد ـ گروه خونی اکثر ایرانیان ۴ـ ایجاد امنیت، برآوردن ـ حرص و آز ـ مساوی ۵ـ اثری از داستایوفسکی پرآوازه ـ کوچک و بی‌مقدار ۶ ـ جا و مکان ـ عمومی، همگانی ـ رود مرزی ـ کمک ۷ـ رسوم و سنن ـ غذای پرطرفدار ایرانی ـ همسایه تهران ۸ـ وطن ـ ابزار ـ عنوان شاهان ترک و تاتار ۹ـ عشق و علاقه ـ مرام کمونیستی ـ کارشناس زایمان ۱۰ـ ابزار برش ـ شهر پرجاذبه برای مسلمانان ـ درد و رنج ـ اثری از افلاطون ۱۱ـ نهی‌کننده، بازدارنده ـ نوشته مقدماتی و ویرایش نشده ۱۲ـ تنهایی، گوشه‌نشینی ـ دیوار گلی بدون خشت و سنگ ـ رگ گردن ۱۳ـ پیش درآمد فراوان ـ خارخسک، خارسه پایه‌ای که بر زمین می‌ریختند تا پیشروی دشمن کند شود ـ روسیاه مطبخ ـ مادر عرب ۱۴ـ مخفی کردن، معنای این ترکیب رایج است ـ بخشی از کتاب اوستا ۱۵ـ برای پول گرفتن باید امضایش کنی ـ هنر هفتم ـ گرو گذارنده ملک

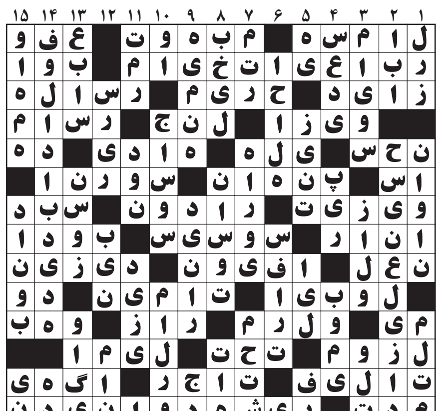

حل جدول شماره ۳۷۹۴